

Bölüm 3

OLYMPOSLU TANRILARIN HOMOSEKSÜEL VE TRAJİK AŞKLARI

Ahmet GÖZLÜ¹

GİRİŞ

Politeist ve antropomorfik bir inanç dizgesine sahip olan Yunanlarda homoseksüel ilişkiler tanrılar dünyasında da bulunmakta ve tanrıların da kendisinden küçük genç erkeklere ilgi duyduğu, âşık olduğu delikanlıyla birlikte bir yaşam sürdüğü anlatılan çok sayıda mit bulunmaktadır. Bu bağlamda Eski Yunan'ın en güçlü ve eril tanrılarında olan Zeus'un Ganymedes'e, Apollon'un Hyakinthos'a ve Poseidon'un Pelops'a duyduğu arzu homoseksüel ilişkinin en önemli ilahi modelleri olarak bilinmektedir.

Eski Yunan toplumunda homoseksüel ilişki; aynı yaş grubuna dâhil iki erkeğin birbirine duyduğu ilgiden ziyade, yaşça büyük ve sıklıkla otuz yaşlarında bir erkek ile ondan yaşça küçük ve on iki ile on altı yaşlarındaki, bir oğlan çocuğu arasındaki sevginin pratiğe dökülmesi şeklinde ifade edilmektedir. Eski Yunan toplumunda ötekileştirilen kadına erkek çocuğunu yetiştirmesi konusunda güvenilmez ve bu nedenle de erkek çocukları, gerek sosyal gerekse zihinsel gelişimi için ondan yaşça büyük ve belli bir konuma sahip bilgili erkekler tarafından yetiştirilirdi. Bu eğitimin karşılığında ise genç erkekten, yetişmesinin bir bedeli olarak kendisini yetiştiren erkeğe haz ve mutluluk vermesi beklenirdi. Erastes adı verilen olgun erkek ile eremenos adı verilen genç oğlan arasında yaşanan bu ilişkiye ise oğlancılık denmekteydi. Oğlancılığın en temel amacı, eremenosta yani oğlan çocuğunda ahlaki ve entelektüel mükemmelliği sağlamaktı. Oğlan çocuğunda, bu mükemmelliği sağlamak ise toplumun önde gelen bilgili, tecrübeli ve soylu kişilerine düşüyordu. Yaş sınırının oldukça önemli olduğu bu ilişkilerde aynı yaşta iki erkeğin birbirine ilgi duyması ve bu ilgiyi pratiğe dökmesi Yunanlarda çok hoş karşılanmazdı. Aksi bir durum olduğunda ise ağır cezalar uygulanırdı.

---

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, ahmetgozlu69@hotmail.com.

KAYNAKLAR

1. Agızza, R. (2001). *Antik Yunan'da Mitoloji*. (Çev: Z. Zühre İlkgelen), İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
2. Atılğan, D. K. (2013). Antik Yunan'da Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Temsili. *Yedi: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*, Sayı: 10, , ss. 15-27.
3. Berens, E. M. (2013). *Antik Yunan Efsaneleri ve Roma Mitleri*. (Çev: Nisan Benzergil), İzmir: İlya İzmir Yayınevi.
4. Bremmer J. N.& Esrkine A. (2010). *The Gods of Ancient Greece: Identities and Transformations*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
5. Bulfinch T. (2017). *Klasik Yunan ve Roma Mitolojisi*. (Çev: Özgür Umut Hoşafçı), İstanbul: İnkılap Kitabevi.
6. Calimach, A. (2002). *Lovers' Legends The Gay Greek Myths*. United States of America: Haiduk Press.
7. Canalı, T. J. & ark. (2014). Evaluation of Self-Esteem Among Homosexuals in the Southern Region of the State of Santa Catarina, Brazil. *Ciência & Saúde Coletiva*, 19(11):4569-4576, Brasil, ss. 1-8.
8. Conner, N. (2016). *Her Yönüyle Klasik Mitoloji: Olympos Dağı'nın Zirvelerinden Yeraltı'nın Derinliklerine... Klasik Mitoloji Hakkında Bilmeniz Gereken Ne Varsa!*. (Çev: Deniz Candaş), Ankara: Arkadaş Yayınevi.
9. Dover, K. J. (1989). *Greek Homosexuality*. Cambridge USA: Harvard University Press.
10. Edwards, J. R. (1995). The Bible and the Practice of Homosexuality. *Theology Matters Journal*, P.O. Box 10249, Blacksburg, VA 24062-0249, USA, 1995, ss. 1-12.
11. Erhat, A. (2007). *Mitoloji Sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
12. Erim, M. (2013). *Mitolojiden Masallar*. Ankara: İmge Kitabevi.
13. Estin C. & Laporte, H. (2008). *Yunan ve Roma Mitolojisi*. (Çev: Musa Eran), Ankara: TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları.
14. Friedell, E. (1999). *Antik Yunan'ın Kültür Tarihi: Hıristiyanlık Öncesi Yaşam ve Efsane*. Ankara: Dost Kitabevi.
15. Georgiades, A. A. (2004). *Homosexuality in Ancient Greece: The Myth is Collapsing*. Athens: Georgiades Publising.
16. Gezgin, İ. (2010). *Antik Yunan ve Roma Sanatında Cinsellik ve Erotizm*. İstanbul: Alfa Yayınları.
17. Graves, R. (2010). *Yunan Mitleri*. (Çev: Uğur Akpur), İstanbul: Say Yayınları.
18. Grimal, P. (1990). *A Concise Dictionary Of Classical Mytholog*. Oxford: Basil Blackwell.
19. Hall, A. W. (1885). *Mythology Greek And Roman*. (Translated from the German of Friedrich Nösselt), London: Kerby& Endean Press.
20. Hamilton, E. (2013). *Mitologya*. (Çev: Ülkü Tamer), İstanbul: Varlık Yayınları.
21. Hansen, W. (2017). *Yunan ve Roma Mitolojisi*. (Çev: Ümit Hüsrev Yolsal), İstanbul: Say Yayınları.
22. Hesiodos. (2014). *İşler ve Günler-Tanrıların Doğuşu*. (Çev: Furkan Akderin), İstanbul: Say Yayınları.
23. Hesiodos. (1982). *The Homeric Hymns And Homerica*. (English Translation: Hugh G. Evelyn-White, M.A), London: Harvard University Press.
24. Hornblower, S. & Spawforththe. (2014). *Oxford Companion to Classical Civilization*. USA: Oxford University Press.

25. Hubbard, T. K. (2014). *Peer Homosexuality*. (Edited by: Thomas K. Hubbard). A Companion to Greek and Roman Sexualities. USA: Blackwell Publishing.
26. Köhlmeier, M. (2015). *Antikçağ Söylenceleri: Tanrıların Masalları*. (Çev: Atilla Dirim), Ankara: Yurt Kitap Yayınları.
27. Lear, A. & Cantarella, E. (2008). *Images of Ancient Greek Pederasty: Boys Were Their Gods*. London: Taylor & Francis Group Press.
28. Leslie, C. W. (2001). *And Lo! The Old Gods, Restored Interpretations of Old Myths*. USA: The Leslie-Lohman Gay Art Foundation Publisher.
29. Macdowell, D. M. (2000). Athenian Laws About Homosexuality. *Revue Internationale Des Droits de L'Antiquité, University of Glasgow, Série, XLII*, ss. 15-27.
30. McCulure, L. K. (2002). *Sexuality and Gender in the Classical World*. USA: Blackwell Publishers.
31. Naill, J. (2009). *The Origins and Role of Same-Sex Relations in Human Societies*. London: McFarland&Company Inc Puplichers.
32. Sears, K. (2014). *Eski Yunan ve Roma Mitolojisi Hakkında Bilmeniz Gereken Her şey 101*. (Çev: Ekin Duru), İstanbul: Say Yayınları.
33. Taft, M. (2014). *Gods and Goddesses of Mythology: Greek Gods&Goddesses*. New York: Britannica Educational Publishing.
34. Tannahill, R. (2003). *Tarihte Cinsellik*. Ankara: Dost Kitabevi.
35. Yörükan, T. (2005). *Yunan Mitolojisinde Aşk: Ünlü Kahramanların Aşk Öyküleri Üzerine Bir İnceleme*. Ankara: Ebabil Yayınları.

Görseller İçin İlgili Kaynaklar

1. Görsel 1. https://www.researchgate.net/figure/Homosexual-behaviour-as-depicted-on-ancient-Greek-pottery-Here-an-adult-bearded-man_fig12_272483706 (eriřim tarihi: 01/03/2018).
2. Görsel 2. Thomas K. Hubbard, “Peer Homosexuality”, Edited by: Thomas K. Hubbard, *A Companion to Greek and Roman Sexualities*, Blackwell Publishing, USA, 2014.
3. Görsel 3. <https://tr.pinterest.com/pin/27443878952992437/> (eriřim tarihi: 03/03/2018).
4. Görsel 4. <https://www.theoi.com/Heros/Hyakinthos.html> (eriřim tarihi: 03/03/2018).
5. Görsel 5. <https://tr.pinterest.com/pin/453034043744203808/> (eriřim tarihi: 03/03/2018).
6. Görsel 6. <https://tr.pinterest.com/pin/412360909608801957/> (eriřim tarihi: 03/03/2018).